Datum: 2026-04-16
Dnr: 3.1-26/0023

Beslut i fråga om oredlighet i forskning

Beslut

Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (nedan nämnden) beslutar att [redacted] gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Bakgrund

Den 11 mars 2026 överlämnade Linnéuniversitetet ett ärende om misstänkt oredlighet i forskning till nämnden. Överlämnandet har skett i enlighet med 6 § i lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning.

Forskningen avser forskningsområdet samhällsvetenskap och socialantropologi.

Överlämnandet gäller misstankar om fabricering och avser följande ansökan om medel till forskningsrådet Formas.

- [redacted]

Misstanken om fabricering gäller följande referenser i ansökan.

1. [redacted]

   Det misstänks att referenten inte existerar.

2. [redacted]

   Det misstänks att referenten inte existerar.

3. [redacted]

   Det misstänks att referensen endast delvis är korrekt. I stället för Roadmap ska det stå Conference i titeln.

4. [redacted]

   Det misstänks att referensen endast delvis är korrekt i och med att (ed.) saknas samt att undertiteln inte är fullständig.

5. [redacted]

   Det misstänks att referensen endast delvis är korrekt i och med att titeln inte är fullständig. Även tidskrift och doi-numret är felaktigt.

6. [redacted]

   Det misstänks att referenten inte existerar.

7. [redacted]

   Det misstänks att referensen endast delvis är korrekt i och med att fler författare borde ha angetts samt att doi-numret leder till en annan artikel.

8. [redacted]

   Det misstänks att referenten inte existerar.

9. [redacted]

Det misstänks att referenten inte existerar.

10. [redacted]

Det misstänks att referenten inte existerar.

11. [redacted]

Det misstänks att referenten inte existerar.

12. [redacted]

Det misstänks att referenten inte existerar.

13. [redacted]

Det misstänks att referensen inte är korrekt angiven i och med att Routledge saknas i titeln.

14. [redacted]

Det misstänks att referenten inte existerar.

15. [redacted]

Det misstänks att referenten inte existerar.

16. [redacted]

    Det misstänks att referenten inte existerar.

17. [redacted]

    Det misstänks att referenten inte existerar.

18. [redacted]

    Det misstänks att referensen inte är korrekt i och med att årtalet är felaktigt, att undertiteln är felaktig och att det finns tre författare till boken.

19. [redacted]

    Det misstänks att referenten inte existerar.

20. [redacted]

    Det misstänks att referenten inte existerar.

21. [redacted]

    Det misstänks att referenten inte existerar.

Utöver misstanken om fabricering finns en notering om att vissa referenser återgetts i referenslistan utan att ha använts i ansökan.

[redacted] yttrande

Den anmälda bestrider att hon gjort sig skyldig till fabricering och anför i huvudsak följande.

[redacted] har inte uppsåtligt hittat på referenser i syfte att vilseleda. Hon gjorde ett misstag i att sända in ansökan till Formas i tron att referenserna var korrekta. Ansökan rör en projektidé som vuxit fram över tid. Projektet har en tvärvetenskaplig utgångspunkt och hon är inte expert inom alla de områden som berörs. Det är en orsak till att felen inte uppmärksammades.

[redacted] är ansvarig för ansökan till Formas. 15 referenter existerar inte och ytterligare åtta har detaljfel. Ansökans innehåll är inte felaktigt i sig och det togs fram en referenslista i samband med ansökan som är korrekt. Felen uppkom i den referenslista som infogades i ansökan.

I samband med att ansökan skulle skickas in uppstod tekniska problem och referenslistan återskapades med hjälp av Google Scholars genvägsapp. Detta verktyg användes i god tro. [redacted] förstod inte hur verktygen fungerade och att felen uppstått genom integrationen av AI i Google Scholar. [redacted] har inte agerat grovt oaktsamt utan begått ett misstag då hon litat på de program, verktyg och funktioner hon haft tillgång till. Hon var inte medveten om att AI hallucinerade på ett sätt som påverkade Google Scholar.

Rättslig reglering

Nämnden ska pröva frågor om oredlighet i forskning enligt lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning (nedan lagen).

Definitionen av oredlighet i forskning är enligt 2 §:

en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning.

Nämndens prövning sker stegvis utifrån bestämmelsen ovan.

Nämndens motivering av beslutet

Den forskning som omfattas

Lagen omfattar enligt 3 § forskning som utförs bland annat av universitet och högskolor som har staten som huvudman och som omfattas av högskolelagen (1992:1434), andra statliga myndigheter, kommuner och regioner och vissa andra angivna verksamheter.

[redacted] har i sin ansökan om forskningsmedel angett Linnéuniversitetet som hemvist för det kommande projektet. Forskning utförd av Linnéuniversitetet omfattas av 3 § och av nämndens prövning.

Planering, genomförande eller rapportering av forskning

> De avvikelser som kan utgöra oredlighet i forskning ska enligt definitionen i 2 § lagen ha begåtts vid planering, genomförande eller rapportering av forskning. Det innebär att begreppet oredlighet avser avvikelser under hela forskningsprocessen.[1] Med rapportering avses både publicering och andra typer av offentliggöranden.[2]

Överlämnandet rör misstankar om fabricering i en ansökan om medel för att utföra forskning. En forskningsmedelsansökan utgör planering av forskning.

Fabricering, förfalskning eller plagiering

> De former av oredlighet som nämnden ska pröva är fabricering, förfalskning och plagiering. Begreppen är inte definierade i lagen, men i förarbetena refereras till att de finns beskrivna i forskningsetiska kodexar och riktlinjer som till exempel Den europeiska kodexen för forskningens integritet[3].[4]
>
> Fabricering innebär att forskaren hittar på data och dokumenterar dem som om de vore riktiga.

Ärendet gäller misstankar om fabricering av referenser i en ansökan om medel till forskningsrådet Formas.

Misstanken rör 21 referenser av totalt 34 som antingen angetts felaktigt eller inte alls existerar.

I referens 3 har ett ord i titeln angetts felaktigt. I referens 4 borde författaren angetts som redaktör för boken. Undertiteln är inte komplett. I referens 7 är författarlistan inkomplett och doi-numret leder till en annan artikel. I referens 14 saknas ett ord i titeln. Referenserna 3, 4, 7 och 14 bedöms inte vara påhittade eftersom de går att identifiera. Det anses inte vara fråga om fabricering.

Referenserna 1, 2, 5, 6, 8–12, 14–17 och 19–21 går inte att hitta i etablerade biblioteksdatabaser eller hos angivna tidskrifter och förlag. Dessa referenser är påhittade och dokumenterade som om de vore riktiga. De innehåller en typ av fel som förekommer vid användning av AI. Referens 18 är till några delar korrekt angiven, men innehåller så pass många fel att den också bedöms vara påhittad på liknande sätt.

---

[1] Prop. 2018/19:58, s. 100.
[2] Prop. 2018/19:58, s. 49.
[3] The European Code of Conduct for Research Integrity. Berlin: All European Academies (ALLEA); 2023, kap. 3.1.
[4] Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

Det innebär fabricering enligt definitionerna ovan. Fabriceringen bedöms som omfattande.

Övriga omständigheter som nämns i överlämnandet rör inte frågan om oredlighet i forskning.

Allvarlig avvikelse från god forskningssed

> Det är endast allvarliga avvikelser från god forskningssed som kan utgöra oredlighet i forskning.
>
> Fabricering och förfalskning är i princip alltid allvarliga avvikelser från god forskningssed.
>
> Plagiering bör i vissa fall inte anses utgöra en allvarlig avvikelse från god forskningssed, till exempel om det är fråga om en mindre förseelse vid ett enstaka tillfälle.[5]

Nämnden har ovan konstaterat att det är fråga om fabricering.

Utgångspunkten för nämndens bedömning är att fabricering i princip alltid är en allvarlig avvikelse från god forskningssed. I ärendet har det inte framkommit några omständigheter som ger anledning att göra avsteg från den utgångspunkten.

Uppsåt eller grov oaktsamhet

> Sedan den 1 januari 2020 är forskarens ansvar att följa god forskningssed i sin forskning författningsreglerat enligt 4 §. Hur långtgående ett sådant ansvar kan eller ska vara måste prövas och bedömas i varje enskilt fall.
>
> Enligt 2 § i lagen krävs att den allvarliga avvikelsen från god forskningssed begåtts med uppsåt eller av grov oaktsamhet för att det ska vara fråga om oredlighet i forskning.
>
> Uppsåt innebär att forskaren ska ha förstått vad han eller hon har gjort medan oaktsamhet innebär att forskaren i vart fall borde ha förstått detta.
>
> Grov oaktsamhet kräver att agerandet framstår som särskilt allvarligt eller klandervärt. Förbiseenden, slarv eller missförstånd bör som regel inte betraktas som grov oaktsamhet enligt förarbetena.[6]

Det finns 17 fabricerade referenser i den ansökan om forskningsmedel som lämnats till forskningsrådet Formas av [redacted]. Det rör sig om en allvarlig avvikelse från god forskningssed.

[5] Prop. 2018/19:58, s. 100.
[6] Prop. 2018/19:58, s. 50-51, 100.

[redacted] ska som forskare vara väl bekant med hur en ansökan om medel skrivs fram och att det som anges där ska vara korrekt angivet och verifierbart. Det gäller även referenslistan som är en del i den vetenskapliga presentationen.

[redacted] är ensam sökande i ansökan. Det är hon som fört in de aktuella referenserna. Hon måste ha skapat dem själv eller tagit fram dem på annat sätt. [redacted] har haft möjlighet att kontrollera att de är korrekt angivna och stämmer överens med existerande publikationer. Felaktigheterna anses därmed inte ha uppkommit genom förbiseende, slarv eller missförstånd. [redacted] bedöms ha agerat grovt oaktsamt.

Sammanfattning av beslutet

Sammanfattningsvis finner nämnden att [redacted] gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

_____

Nämnden har fattat beslut i detta ärende efter föredragning av handläggaren Magnus Gudmundsson.

Svante O. Johansson
Ordförande

Magnus Gudmundsson
Handläggare